

“Kaspi” qəzetinin təsisçisi, şairə Sona Vəliyevanın poeziyası haqqında Türkiyə “İnsan haqları” platformasının rəhbəri MÜJGAN SUVERİN Türkiyə mətbuatında dərc olunmuş məqaləsini aydın dildə və dü-rüst üslubda olduğunu nəzərə alaraq Türkiyə türkcə-sində təqdim edirik:

Azərbaycanlı şair - yazar Suna Vəliyeva'yı yıllardır tanırım. Eşi ilə birlikdə, ailə dostlarımız arasındadır.

Suna, dur otur demədən oradan oraya koşturan, başladığı her işi başarıyla tamamlayan, gazetecilikten eğitime, eğitimden estetiğe uzanan iş yaşamına paralel, eşine çocuklarına ve evine düşkün müşfik bir eş, iyi bir ane, ahlaklı bir Müslüman ve onurlu bir Türk'tür.

Bunca yeteneği mütevaziliğin

arasında sıkışan ruhum bir kaçış ararken, elime tekrar aldığım bu şiir kitabı beni birden tazeledi, canlandırdı, umutlandırdı. Şiirin unuttuğum güzelliklerini tekrar yaşattı. Mısralarda acı gerçekle iç içe girmiş umut tomurcukları, sözlerdeki zenginlik, anlatımdaki zarafet, felsefedeki derinlik beni şaşırttıkça şaşırttı.

Kitaba adını veren “Türk'ün Gelişi” şiirinde Suna, ait olduğu halkın yüceliğini, geleneklerini vurgularken köklerine duyduğu hayranlık

rin hüznün, türkülerdeki deli dalgaların duvarlara vurup geri çekilmesindeki yenilgi kadar gerçek,

Cahit Sıtkı'nın “Yaş 35” şiirindeki; “Neylersin ölüm herkesin başında - Uyudun uyanamadin olacak”

mısralarındaki gibi kaçınılmaz sonun kabullenışı değil mi?

Ve yine aynı şiirde yer alan şu dörtlük;

**“İş - gücümü soruşursan
Ürəkden söz qazıram
Tanrı əllərimdən tutub,
Öz yazımı yazıram.”**

diyerek şairin ve şiirin en yerli anlatımı olarak karşımıza çıkıyor.

Kitabı okudukça, sayfaları çevirdikçe her şiirde, her mısradan ya-

**“Sararan solan ülfətdi
Adılaşən məhəbbətdi.
İtən dözümlü, dəyanətdi,
Yetər, şübhələr yetər!”**

diye haykırırlar!

**“Varını, yoxunu,
İnamını, qürurunu taladılar.
Ömrünü yalana satdılar.
əvəzində əyarı
ucuz bir həyat verdilər sənə
Göz yaşların gecələr
Ömrünü yudu,
Guya rahatlandın,
Sabahları bəxtəvər görünəsən deyər”**

Yukarıda “İçinden Talanan Kadın” şiirinden aldığım bu mısralarda anlatılan mutsuz kadın tablosunu, Suna'dan başka hangi ressam böyle güzel çizebilir-di?

Suna, “Əziz Qardaşım Kefli İsgəndərə” isimli üç bölümlük şiirinde de, bütün değerlerin kaybolduğu günümüzde, paranın ve kültürsüzlüğün yaşam tarzlarını nasıl etkilediğini muhteşem bir hicivle ortaya koyuyor.

**“Əziz qardaş, xəbərin var?
Xudayar bəy kəndxudalıqdan
milyonərə dönüb.
Neylədi, latın əlifbasını
öyrənə bilmədi,
İndi kitab yazdırıb,
Professor olmaq eşqinə düşüb.**

**Xəbərin var,
Xudayar bəy kirlə
arxalığını çıxarıb,
İndi 'zilli' geynir
Zəmanə dəyişib axı”**

**Bax, köhnə, sağalmaz dərddir
'Anlamaq dərdi'
sən çox fikir eləmə”**

Suna, genelde dünyanın bir çok yerinde özeldə kendi ülkesinde aynı halkı ikiye bölen zoraki sınırların iki yakasında kalan insanların parçalanmışlık duygularını, anlatırken bölünmüşlüğün acısını onlarla birlikte yaşıyorsunuz.

**Sərhəd insanları
Ürəyi bütöv deyil,
Sərhəd adamlarının.
Sərhəd adamları fərqli,
Sərhəd adamları dərdli
Duyğularının tən ortasından,
Çəkilib tikanlı məfillər
Sağ qolu o yanda,
Sol qolu bu yanda,
Sağ ayağı sol ayaqla görüşsə
Tikanlı məfillər didəcək.
Sağ gözü o yanı
Sol gözü bu yanı sevecək
Ruhusa bütöv yurd həsrətilə,
göynəyəcək**

Şiirdən şiire geçtikçe ruhunuz çalkalanacak, sarsılacak, bazen gülecek, bazen üzülerek ufuka bakıp derin derin düşüneceksiniz.

Kitabın son sayfasını kapatırken gönlünüzün dolduğunu, ruhunuzun zenginleştiğini hissedeceksiniz.

Ve sonra eminim ki, şiirleri ne elinizden, ne dilinizden düşürmeyeceksiniz.

İyi ki varsın Suna!

İyi ki varsın, iyi ki şairsin ve bu duygusuz yaşama inat hala şiir yazabiliyorsun.

İyi ki Varsın Sona Vəliyeva



sınırlarına hapsedme gayretlerine rağmen değerlendirmelerindeki derinlik, yorumlarındaki enginlik, o sınırları yıkar geçer, karşınızda mütevazi bir şair değil, bir derya, bir deniz olduğunu anlarsınız.

Size yukarıda birkaç cümleyle tanıtmaya çalıştığım Suna, yeni bir şiir kitabı yayınlamış.

Araz Yayınları'nda Türkiye Türkçesi ile yayınlanan bu kitabı, Bakü'deki buluşmamızda “yolda okursun” diyerek verdi.

İstanbul'daki zamansızlık arasına sıkıştırılmış bir anda okumak için elime aldığım ve sayfalarına şöyle bir göz atıp tadını almadan masama bıraktığım “Türk'ün Gelişi”ni anlamak ve anlatmak bugüne kismetmiş.

Siyasi gündemin kasvetiyle geçen bir yılın yılgınlığı ve yılın son günlerini yaşamının hüznü

ve sadakat beni duygulandırdı. Şiirin mısralarında bulunan;

**“Haqq məndədi, mən haqdayam
Yaxındayam, uzaqdayam
Ölçüsüz vaxt taxındayam
Zamanla ölçüldüm geldim”**

İlkdə sonam, sonda ilkəm”

mısralarına yüklenmiş anlam, beni Yunus Emre ve Aşık Veysel'deki derin düşünceyle buluşturdu.

“Məni Özümdən Soruş” şiirindən aldığım;

**“Can da ki əmanətdi, borcdu,
Tanrım nə vaxt istəyəcək
Ömür almasız nağılmış
Sonda ayrılıq düşəcək”**

anlatımında karşılaştığım de-

raticılığın verimli toprağı, duygu dalqalanmaları vuruyor gönlünüze.

Şair, geçen yıllara, değişen zamanlara rağmen hiç değişmeyen bir toplumsal sorun olan kadınlara yönelik haksızlıklara da dikkat çekiyor. Geleneğin bilincinde olup geleceğin değerlerine sahip çıkan Suna Vəliyeva, kadınların bitmeyen eşitlik mücadelesine de destek veriyor. Kadınları anlamak, anlatmak, benliğinin bir parçasıdır. Aldatılan kadınların duygularına yandaş, acılarına ortak oluyor.

Şüphe şiirinin bir dizesinde;

**“Şübhə olmuşdan bəter
O, evi şübhə yıxdı”**

derken aynı şiirin son dörtlünde;